

A9-0358/2023

14.11.2023

JELENTÉS

az Európai Parlamentnek az Európai Unió és a Mauritániai Iszlám Köztársaság közötti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) által a Mauritániai Iszlám Köztársaságban végzett műveleti tevékenységekkel kapcsolatos, jogállásról szóló megállapodásra irányuló tárgyalásokra vonatkozó ajánlásáról
(2023/2087(INI))

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

Előadó: Tineke Strik

A társbizottsági vélemény előadója az eljárási szabályzat 57. cikkének megfelelően:
Jan-Christoph Oetjen, Külügyi Bizottság

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT AJÁNLÁSÁRA IRÁNYULÓ JAVASLAT	3
INDOKOLÁS	13
VÉLEMÉNY A KÜLÜGYI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	16
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL	22
NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN.....	23

AZ EURÓPAI PARLAMENT AJÁNLÁSÁRA IRÁNYULÓ JAVASLAT

az Európai Unió és a Mauritániai Iszlám Köztársaság közötti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség által a Mauritániai Iszlám Köztársaságban végzett műveleti tevékenységekkel kapcsolatos, jogállásról szóló megállapodásra irányuló tárgyalásokról (2023/2087(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 218. cikkére és különösen annak 77. cikke (2) bekezdésének b) és d) pontjára, 79. cikke (2) bekezdésének c) pontjára, valamint 218. cikke (3) és (4) bekezdésére,
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
- tekintettel a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. évi egyezményre és annak kiegészítő jegyzőkönyvére,
- tekintettel az „Életbiztonság a tengeren” tárgyú nemzetközi egyezmény „Vészhelyzetek: kötelezettségek és eljárások” című V. fejezetének 33. szabályára,
- tekintettel a tengeri felkutatásról és mentésről szóló nemzetközi egyezmény operatív eljárásokról szóló 4. fejezetére,
- tekintettel az ENSZ Tengerjogi Egyezményére,
- tekintettel az emberi jogok európai egyezményére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
- tekintettel az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. november 13-i (EU) 2019/1896 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹,
- tekintettel az Európai Tanács 2023. február 9-i következtetéseire,
- tekintettel a Bizottság által 2023. június 6-án benyújtott, a Földközi-tenger nyugati térségében és az Atlanti-óceán térségében húzódó útvonalakra vonatkozó uniós cselekvési tervre,
- tekintettel az Európai Unió és a Mauritániai Iszlám Köztársaság közötti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség által a Mauritániai Iszlám Köztársaság területén végzett műveleti tevékenységekkel kapcsolatos, jogállásról szóló megállapodásra irányuló tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló, 2022. július 4-i (EU) 2022/1168 tanácsi határozatra²,

¹ HL L 295., 2019.11.14., 1. o.

² HL L 181., 2022.7.7., 18. o.

- tekintettel az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. november 13-i (EU) 2019/1896 európai parlamenti és tanácsi rendeletben említett, „Jogállásról szóló megállapodásminta” című, 2021. december 21-i bizottsági közleményre,
 - tekintettel az emberi jogok védelméről és az EU külső migrációs politikájáról szóló, 2021. május 19-i állásfoglalására³,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság Frontexet ellenőrző munkacsoportjának a Frontexre vonatkozó, az alapvető jogok állítólagos megsértésével kapcsolatos tényfeltáró vizsgálatról szóló, 2021. július 14-i jelentésére és ajánlásaira,
 - tekintettel eljárási szabályzata 114. cikkének (4) bekezdésére és 54. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság véleményére,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére (A9-0358/2023),
- A. mivel az (EU) 2019/1896 rendelet 73. cikkének (3) bekezdése szerint az EUMSZ 218. cikke alapján az Uniónak jogállásról szóló megállapodást kell kötnie a harmadik országgal, amennyiben szükség van a készenléti alakulat keretébe tartozó határigazgatási csapatok bevetésére az adott harmadik országban, ahol a csapatok tagjai végrehajtási hatásköröket fognak gyakorolni;
- B. mivel az (EU) 2022/1168 tanácsi határozat alapján a Bizottság felhatalmazást kapott a Tanácstól arra, hogy 2022 júliusában tárgyalásokat folytasson a Mauritániai Iszlám Köztársasággal egy jogállásról szóló megállapodásról, és azóta tárgyalásokat kezdett Mauritánia kormányával az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) jogállásáról szóló megállapodás megkötése céljából, amely lehetővé tenné a Frontex által bevetett csapattagok számára, hogy végrehajtási hatáskörökkel járó feladatokat lássanak el a Mauritániai Iszlám Köztársaság területén egy célzott műveleti terv alapján;
- C. mivel az Európai Tanács a 2023. február 9-i következtetéseiben a származási és tranzitországokkal való fokozott együttműködésre, valamint az EU és harmadik országok között a Frontex telepítésére vonatkozóan a jogállásról szóló új és felülvizsgált megállapodásokról folytatott tárgyalások gyors lezárására szólított fel;
- D. mivel az (EU) 2019/1896 rendelet 73. cikkének (2) bekezdése szerint harmadik országok hatóságaival folytatott együttműködés során a Frontex – többek között az alapvető jogok és a személyes adatok védelmének és a visszaküldés tilalmának elve, az önkényes őrizetbe vétel tilalma, valamint a kínzás és embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés tilalma vonatkozásában is – az Unió külügyi politikájának keretében jár el;
- E. mivel az (EU) 2019/1896 rendelet szerint a harmadik országokkal folytatott együttműködés az európai integrált határigazgatás fontos részét képezi; mivel azokban az esetekben, amikor a Bizottság javasolja, hogy a Tanács hatalmazza fel a jogállásról

³ HL C 15., 2022.1.12., 70. o.

szóló megállapodás megtárgyalására, a Bizottságnak értékelnie kell a jogállásról szóló megállapodás hatálya alá tartozó területek szempontjából releváns alapjogi helyzetet; mivel ilyen értékelést még nem végeztek; mivel a Frontex konzultatív fóruma 2019. május 21-i jelentésében felszólította a Frontextet, hogy a harmadik országokkal való kapcsolatfelvétel előtt végezzen hatékony alapjogi hatásvizsgálatot;

- F. mivel az EUMSZ 218. cikkének (10) bekezdése arra kötelezi a Bizottságot, hogy a jogállásról szóló megállapodás megkötésére irányuló eljárás valamennyi szakaszában haladéktalanul és teljes körűen tájékoztassa a Parlamentet;
- G. mivel az EUMSZ 218. cikkének (11) bekezdése szerint valamely tagállam, az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság kikérheti az Európai Unió Bíróságának (EUB) véleményét arról, hogy a tervezett megállapodás összeegyeztethető-e a Szerződésekkel; mivel amennyiben az EUB véleménye negatív, a tervezett megállapodás nem léphet hatályba, kivéve, ha azt módosítják, vagy a Szerződések felülvizsgálatáig;
- H. mivel a megállapodás megkötését követően semmi sem akadályozza meg a tagállamokat, az Európai Parlamentet, a Tanácsot vagy a Bizottságot abban, hogy úgy ítélje meg, hogy helyénvaló beszerezni ezt a véleményt a tárgyalásos jogállásról szóló megállapodás Szerződésekkel való összeegyeztethetőségéről;
- I. mivel az (EU) 2019/1896 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében említett jogállásról szóló megállapodásminta a Bizottság Mauritániával folytatott tárgyalásainak alapjául szolgál; mivel az létrehozza az egyrészről a Frontex és csapatai, másrészről az érintett harmadik ország illetékes hatóságai közötti együttműködés keretét, meghatározva többek között a műveleti hatókört, a büntetőjogi és polgári jogi felelősséget, a csapat tagjainak feladatait és hatásköreit, valamint az alapvető jogok tiszteletben tartásával kapcsolatos gyakorlati intézkedéseket; mivel a Frontexnek biztosítani kell az alapvető jogok teljes körű tiszteletben tartását e műveletek során, valamint panaszkezelési mechanizmusról kell rendelkeznie;
- J. mivel az (EU) 2019/1896 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében említett, jogállásról szóló megállapodásminta szerint:
- a Frontex csapatának tagjai általában csak az adott ország határigazgatási hatóságainak utasításai alapján és jelenlétében végezhetnek feladatokat és gyakorolhatnak hatásköröket a harmadik ország területén, és be kell tartaniuk a harmadik ország törvényeit és rendeleteit, valamint az alkalmazandó uniós és nemzetközi jogot; mivel a harmadik ország hatóságai csak az operatív tervnek megfelelő utasításokat adhatnak a csapat tagjainak; ez az egyetlen olyan műveleti keret, ahol az uniós személyzet harmadik állam parancsnoksága alatt működik;
 - a Frontex csapat tagjai minden körülmények között mentességet élveznek a harmadik ország büntető joghatósága alól, és a harmadik országban vagy annak hatóságai semmilyen formában nem tartóztathatják le vagy vehetik őrizetbe őket; a mentelmi jog felfüggesztése a csapattag jogállásától függően az ügyvezető igazgató vagy a székhely szerinti tagállam mérlegelési jogkörébe tartozik;

- K. mivel Mauritánia egyszerre tranzit- és célország a más nyugat-afrikai országokból (így Szenegál, Mali, Guinea és Bissau-Guinea) eredő migráció tekintetében; mivel az elmúlt két évben jelentősen nőtt azon utazók száma, akik Mauritánia partjai mentén utazva kívánják elérni a Kanári-szigeteki migrációs útvonalat, ami fokozott uniós szerepvállaláshoz vezetett, különösen a határigazgatás terén; mivel a menekülteknek való segítségnyújtással foglalkozó spanyol bizottság szerint a Mauritánián keresztül vezető útvonal az egyik leghalálosabb a világon, és az adatok rögzítésének kezdete óta 2021-ben következett be a legtöbb haláleset és tűnt el a legtöbb ember;
- L. mivel 2023. május 31-én az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala (UNHCR) 108 972 menekült és menedékkérő jelenlétét jelentette Mauritániában, köztük 84 093 mali menekültet a mberai táborban;
- M. mivel annak ellenére, hogy aláírta a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi egyezményt, annak 1967. évi jegyzőkönyvét és az Afrikai Egységszervezet 1969. évi, az afrikai menekültek problémáinak egyedi vonatkozásait szabályozó egyezményét, Mauritánia nem rendelkezik nemzeti menekültügyi jogrendszerrel; mivel ilyen rendszer hiányában az UNHCR a hatóságokkal kötött egyetértési megállapodás alapján végzi a nyilvántartásba vételi, menekültstátusz-meghatározási és egyéb védelmi tevékenységeket; mivel a védelemre nem jogosultnak ítélt személyeket a hatóságok további eljárás nélkül rendszeresen a mali és szenegáli határra toloncolják; mivel ez olyan személyek kitoloncolását is magában foglalta, akiknek az ügyeit az ENSZ Menekültügyi Főbiztosága nem vizsgálta, ideértve a hatóságok által „a tengeren távozni készülőknek” tekintett, a marokkói hatóságok által a tengeren feltartóztatott, valamint az országban jogszerűen tartózkodó személyeket; mivel a nyugat- és közép-afrikai állampolgárokat gyakran szabályszerű eljárás nélkül toloncolják ki, jogállásuk egyedi értékelése vagy hivatalos kitoloncolási határozatok meghozatala nélkül;
- N. mivel Mauritánia jelenlegi jogi kerete nem teszi lehetővé a nők és gyermekek, valamint az LMBTIQ+ személyek hatékony védelmét; mivel az azonos neműek közötti szexuális tevékenység a mauritániai büntetőjog értelmében jogellenesnek minősül, és továbbra is halállal büntetendő bűncselekmény;
- O. mivel a Mauritániában tartózkodó menekültek, menedékkérők és migránsok folyamatosan az emberi jogok rendszerszintű és súlyos megsértésével és rossz bánásmóddal szembesülnek, ideértve a visszaküldést, az önkényes letartóztatásokat és fogva tartást, a (nemi alapú) erőszakot, beleértve a kínzást, a kizsákmányolást, a visszaélészerű fogva tartási körülményeket, a zsarolást és a lopást, valamint a Szenegálba és Maliba való visszaélészerű kollektív kiutasítást; mivel az embereket nem osztályozzák állampolgárságuk és kiszolgáltatottságuk szerint; mivel úgy tűnik, hogy az UNHCR nem tesz rendszeres látogatásokat a határátkelőhelyekre, a tengeri feltartóztatásokat követően igénybe vett partraszállási helyekre vagy a fogva tartási helyekre a védelmi igények azonosítása céljából; mivel úgy tűnik, hogy a civil társadalmi szervezeteket megakadályozzák abban, hogy ezt megtegyék; mivel az emberkereskedelem elleni jogszabályok végrehajtása egyes esetekben a migránsok kriminalizálását eredményezte;
- P. mivel Mauritánia csak 1981-ben a 2015-031. sz. törvény elfogadásával törölte el hivatalosan a rabszolgaságot, a világ összes országa közül utolsóként; mivel a

rabszolgotartást csak 2015 óta büntetik; mivel a rabszolgaság jelenkori formáival foglalkozó különleges ENSZ-előadó 2022-ben arra a következtetésre jutott, hogy az ország jelentős lépéseket tett, de a rabszolgotartás és a rabszolgotartáshoz hasonló gyakorlatok, köztük a kényszermunka gyakorlata továbbra is aggodalomra adnak okot, és mind a migránsokra, mind a mauritániai állampolgárokra hatással vannak;

- Q. mivel Mauritánia nem törölte el a halálbüntetést annak ellenére, hogy 1987 óta de facto moratórium van érvényben; mivel a halálbüntetés előtt álló külföldi fogvatartottak ritkán jutnak jogi segítségnyújtáshoz vagy hozzáértő tolmácshoz;
- R. mivel a spanyol hatóságok 2006 óta kizárólag tanácsadói minőségben – többek között a csendőrség fizikai bevetése révén – nyújtanak kétoldalú határigazgatási támogatást a mauritániai hatóságoknak; mivel a Frontex jogállásáról szóló megállapodás első alkalommal tenné lehetővé egy nem mauritániai szereplő számára, hogy az ország határán a kiküldött csapattagjain keresztül végrehajtási hatásköröket gyakoroljon;
- S. mivel a HERA művelet keretében a Frontex 2006 és 2018 között alkalmi közös műveleteket is végrehajtott Mauritániában; mivel ezen együttműködést nem értékelték annak a mauritániai migránsok emberi jogainak védelmére és tiszteletben tartására gyakorolt hatása szempontjából; mivel 2022. szeptember 20-án a Frontex az Afrika–Frontex hírszerzési együttműködési hálózat keretében kockázatelemző egységet nyitott Nouakchottban; mivel jelenleg nyolc kockázatelemző egység része az Afrika–Frontex hírszerzési együttműködési hálózatnak, amelynek feladata a határokon átnyúló bűnözésre vonatkozó adatok gyűjtése és elemzése, valamint a határigazgatásban részt vevő hatóságok támogatása;
1. elismeri, hogy a Frontex Mauritániába való telepítése – az uniós vívmányokkal összhangban eljárva – pozitív hatással lehet az alapvető jogok tiszteletben tartására; mély aggodalmát fejezi ki az alapvető jogok mauritániai helyzete miatt, különösen a migránsok és menekültek tekintetében, és úgy véli, hogy az EU és Mauritánia közötti, a Frontex számára Mauritániában végrehajtási hatáskör gyakorlását lehetővé tevő, jogállásról szóló megállapodás esetleges megkötése az alapvető jogok vagy a nemzetközi védelmi kötelezettségek súlyos és valószínűleg tartós megsértésének nagy kockázatával járna;
 2. emlékeztet a Frontex azon jogi kötelezettségére, hogy megfeleljen az uniós jognak annak biztosítása érdekében, hogy a műveletek során teljes mértékben tiszteletben tartsák az alapvető jogokat, és úgy véli, hogy egy esetleges jogállásról szóló megállapodásnak, amely lehetővé tenné a Frontex által bevetett csapatok számára, hogy célzott operatív terv keretében végrehajtási hatáskörökkel járó feladatokat lássanak el, tartalmaznia kell az uniós és nemzetközi jog és elvek tiszteletben tartásához szükséges garanciákat és kockázatcsökkentő intézkedéseket, valamint az alapvető jogok védelmét az (EU) 2019/1896 rendelettel összhangban;
 3. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Mauritánián áthaladó útvonal a világ egyik leghalálosabb útvonala, és hogy az adatok rögzítésének kezdete óta 2021-ben következett be a legtöbb haláleset és tűnt el a legtöbb ember;
 4. aggodalmát fejezi ki a jogállásról szóló megállapodásnak a Nyugat-Afrikán, különösen a Mauritánián belüli szabad mozgásra és a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági

Közösségének a személyek szabad mozgásáról, a tartózkodásról és a letelepedésről szóló jegyzőkönyvére gyakorolt lehetséges hatása miatt;

5. úgy véli, hogy javítani kell a jogállásról szóló megállapodásminta rendelkezéseit a fent említett súlyos aggályok kezelése érdekében, amelyek súlyos elszámoltathatósági hiányosságokhoz vezethetnek az alapvető jogok megsértése esetén, amelyeket megfelelően kezelni kell;
6. határozottan sürgeti a Bizottságot és a Frontexet, hogy amennyiben folytatódnak a jogállásról szóló megállapodásra irányuló tárgyalások, haladéktalanul fogadják el a következő intézkedéseket:

6.1 Európai Bizottság

- a) építsen be kifejezett biztosítékokat, amelyek lehetővé teszik a kiküldött tisztviselők számára, hogy figyelmen kívül hagyják a mauritániai hatóságok által kiadott olyan utasításokat, amelyek ellentmondanak a Frontex uniós és nemzetközi jogból eredő, alapvető jogokkal kapcsolatos kötelezettségeinek;
- b) tartózkodjon az olyan egyedi rendelkezések beillesztésétől, amelyek lehetővé teszik a megállapodás azt megelőző ideiglenes alkalmazását, hogy az Európai Parlament értékelné, hogy hozzájárulását adja-e a megállapodáshoz;
- c) biztosítsa, hogy a Mauritániában folytatott tevékenységeik tekintetében mentelmi joggal rendelkező Frontex-személyzet az uniós vagy tagállami jogszabályok értelmében továbbra is elszámoltatható legyen a jobbiztonság garantálása érdekében, a Frontex ügyvezető igazgatójával együttműködésben fogadjon el iránymutatásokat a kiküldött személyzet mentelmi jogának felfüggesztésére vonatkozóan, beleértve a harmadik országok hatóságaitól érkező kérelmek kezelésének módjára vonatkozó előírásokat, valamint rögzítse az alapjogi tisztviselő határozott szerepét;
- d) biztosítson megfelelő és hozzáférhető belső és külső mechanizmusokat a nem uniós személyek számára, valamint biztosítsa, hogy a Frontex az uniós ombudsman ajánlásaival összhangban dolgozzon ki olyan mechanizmusokat, amelyek révén első fokon fogadni tudja a panaszokat.
- e) illesszen be a Frontex tisztviselői, valamint a mauritániai hatóságok és biztonsági erők közötti együttműködés meghatározott területein egyértelmű iránymutatásokat és szükség esetén enyhítő intézkedéseket a korrupció elleni küzdelemre vonatkozóan, valamint biztosítékokat az uniós anyagi támogatással való visszaélés megakadályozására;
- f) a jogállásról szóló megállapodásról folytatott tárgyalásokkal párhuzamosan nyújtson támogatást és forrásokat a mauritániai hatóságoknak egy átfogó, az alapvető jogokon alapuló és az UNHCR iránymutatásaival és gyakorlataival összhangban álló jogi menekültügyi rendszer kialakításában, beleértve a mauritániai nemzeti emberi jogi intézményeknek és az emberi jogokra összpontosító civil társadalmi szervezeteknek nyújtott további kapacitásépítési támogatást; biztosítsa, hogy a Frontex esetleges jövőbeli kiküldése olyan jogi

környezetben történjen, amelyben a rászoruló személyek számára hatékonyan igénybe vehető a nemzetközi védelmi eljárásokhoz való hozzáférés, beleértve az információkhoz, a jogi segítségnyújtáshoz, a tolmácsolási szolgáltatásokhoz és a szükséges támogatáshoz való hozzáférést, és ahol az igazságszolgáltatási és emberi jogi intézmények függetlensége biztosított;

- g) a jogállásról szóló megállapodásba foglaljon bele a megfelelő emberi jogi védelemre vonatkozó rendelkezéseket és garanciákat annak biztosítása érdekében, hogy a mauritániai hatóságok a műveletek során tiszteletben tartsák az alapvető jogokat, többek között a megfelelés nyomon követésére vonatkozóan, valamint megfelelő lehetőségeket, amelyek jogsértések esetén biztosítják az elszámoltathatóságot; biztosítsa, hogy a mauritániai hatóságok a Frontex által az (EU) 2019/1896 rendelet 111. cikkével összhangban létrehozott panaszkezelési mechanizmussal összhangban hozzanak létre független és hatékony panasztételi mechanizmust;
- h) mindenkor tartsa fenn az emberi jogi normák legmagasabb szintjét a jogállásról szóló megállapodások tárgyalása és végrehajtása során, és biztosítsa az összes vonatkozó egyezménynek és az emberi jogokkal kapcsolatos normáknak való megfelelést, amelyek az EU-t jogilag kötik;
- i) az EUMSZ 218. cikkének (10) bekezdésével összhangban teljes körűen és rendszeresen tájékoztassa az Európai Parlamentet a tárgyalási folyamat valamennyi lépéséről, és általánosságban tájékoztassa az Európai Parlamentet valamely jogállásról szóló megállapodásról harmadik országokkal folytatandó tárgyalások megkezdése előtt;
- j) a jogállásról szóló megállapodás megkötése esetén biztosítson és osszon meg egy a megállapodás rendelkezéseinek és a közös műveleti tevékenységeknek az alkalmazására vonatkozó időszakos értékelést, különös tekintettel az alapvető jogokra gyakorolt hatásra, és illesszen be megfelelő alapjogi ellenőrzési mechanizmust a Frontex tevékenységeire vonatkozóan;
- k) a jogállásról szóló megállapodás végrehajtásával párhuzamosan biztosítson alapjogi képzést az illetékes mauritániai hatóságok számára az országban zajló végrehajtási műveletek központi elemeként, többek között a keresési és mentési kötelezettségekről és az érintettek jogairól, beleértve a panaszokkal szembeni fellebbezéseket is;
- l) a mauritániai határőrizeti hatóságoknak nyújtott anyagi támogatást kösse az alapvető jogok maradéktalan tiszteletben tartásához, és biztosítsa a nyomon követés végrehajtását;
- m) a Frontex alapjogi tisztviselőjének a harmadik ország területén történő műveletek megkezdésekor alkalmazott megközelítésével összhangban és az alapjogi tisztviselővel együttműködve végezzen előzetes alapjogi hatásvizsgálatokat, amelyek relevánsak a Frontex esetleges telepítéséhez kapcsolódó területek szempontjából, mielőtt tárgyalásokat kezdene harmadik országokkal jogállásról szóló megállapodások megkötéséről annak érdekében, hogy az (EU) 2019/1896 rendelet (88) preambulumbekkezdésével összhangban teljes mértékben figyelembe

vehesse a lehetséges együttműködés hatását és tárgyalhasson a szükséges biztosítékokról; tegye nyilvánosan hozzáférhetővé, vagy legalább ossza meg a társjogalkotókkal ezt a hatásvizsgálatot, amelyet a Parlament sajnálatára még nem hajtottak végre;

6.2 Frontex

- a) az (EU) 2019/1896 rendelet követelményeivel összhangban biztosítsa az alapjogi tisztviselővel való hatékony, proaktív és időben történő konzultációt annak eldöntésekor, hogy indít-e közös műveletet Mauritániában;
- b) az (EU) 2019/1896 rendelet 108. cikkével összhangban vonja be a Frontex konzultatív fórumát a jogállásról szóló megállapodással kapcsolatos fejleményekbe, és konzultáljon vele annak munkamódszereivel és megbízatásával összhangban, többek között egy Mauritániában tett helyszíni látogatás esetleges megszervezéséről;
- c) biztosítsa, hogy a Mauritánia területén végzett műveleteket meghatározó bármely operatív terv:
 - i. az (EU) 2019/1896 rendelet 111. cikkével összhangban határozzon meg egy szilárd és hivatalos mechanizmust a Frontexhez vagy az illetékes mauritániai hatóságokhoz benyújtott, az országba kiküldött személyzet vagy a fogadó személyzet intézkedései vagy mulasztása miatti panaszok kezelésére, illesszen be egyértelmű rendelkezéseket a panaszok benyújtását követő nyomon követési és végrehajtási eszközökre vonatkozóan, és egyértelműen tájékoztasson erről a nyomon követésről;
 - ii. a mauritániai hatóságokkal együttműködve törekedjen a Frontex jelenlétére azokon a kritikus területeken, ahol valószínűleg migránsokat fognak el, vagy velük szemben erőszakra vagy megalázó bánásmódra kerül sor, és biztosítsa, hogy az alapjogi tisztviselő és az alapjogi megfigyelők – az alapjogi tisztviselő szokásos működési eljárásával összhangban – teljes körű hozzáféréssel rendelkezzenek a műveleti területhez annak érdekében, hogy független mechanizmus álljon rendelkezésre a Frontex Mauritániában végzett tevékenységeinek felügyeletére és értékelésére, ugyanakkor egyértelmű kötelezettségvállalásokat téve a Frontex tevékenységeinek átláthatósága és az azokkal kapcsolatos információmegosztás mellett;
 - iii. biztosítsa, hogy a személyes adatok gyűjtése és elemzése teljes mértékben megfeleljen az (EU) 2018/1725 rendeletnek⁴, és az tiszteletben tartsa az alapvető jogokat;
 - iv. a menedékjog biztosítása érdekében szoros együttműködésben zajlik az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságával a mauritániai műveletek során;

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

- v. biztosítsa a Frontex Mauritániába kiküldött személyzetének a regionális és mauritániai emberi jogi helyzettel és jogi kerettel kapcsolatos képzésére vonatkozó rendelkezéseket;
 - d) biztosítsa a Frontex azon szabályainak betartását, amelyek a kiküldött személyzet mentelmi jogának felfüggesztésére vonatkoznak, beleértve a mauritániai hatóságoktól érkező kérelmek kezelésének módjára vonatkozó előírásokat, valamint azokat, amelyek határozott szerepet biztosítanak az alapjogi tisztviselő számára; az állandó testületek tisztviselőinek bevetését ezen iránymutatásoktól tegye függővé;
 - e) a Frontex Mauritánia területén végzett tevékenységei által potenciálisan érintett személyek számára tárjon fel és – amennyiben lehetséges – hozzon létre olyan mechanizmusokat, amelyek révén külső szerveken keresztül hatékonyan lehet jogorvoslatot kérni;
 - f) írjon alá egyetértési megállapodást Mauritániával a panaszkezelési mechanizmusok összehangolása érdekében;
 - g) a jogállásról szóló megállapodás aláírása és egy műveleti terv kidolgozása esetén biztosítsa, hogy az alapjogi tisztviselő az (EU) 2019/1896 rendelettel összhangban állandó jelleggel telepítsen alapjogi megfigyelőt a mauritániai műveletek felügyeletére és az alapvető jogokkal kapcsolatos együttműködés nyomon követésére;
 - h) illesszen be külön iránymutatásokat a kiszolgáltatott helyzetben lévő migránsok – különösen a gyermekek, a kísérel nélküli kiskorúak, a nők, az LMBTQI+ személyek és a származási országukban célzott erőszakkal vagy diszkriminatív büntetőeljárás alá vonással szembesülő közösségek tagjai – menedékjog iránti kérelmeinek feldolgozására vonatkozóan;
 - i) biztosítsa a civil társadalmi szervezetekkel és az érdekelt felekkel folytatott érdemi konzultációt, párbeszédet és együttműködést a mauritániai műveleteinek tervezése, végrehajtása és értékelése során, beleértve az információk terjesztését is;
 - j) végezze el a harmadik országokban – többek között Mauritániában – folytatott közös műveletek időszakos értékelését, különös tekintettel az alapvető jogokra, ossza meg azokat az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal, és tegye azokat nyilvánosan hozzáférhetővé;
7. hangsúlyozza a Frontex felelősségét, hogy a személyzete által Mauritániában elkövetett emberi jogi jogsértéseket a meglévő eljárásokkal összhangban kezelje, és biztosítsa az elszámoltathatóságot; emlékeztet arra, hogy a súlyos jellegű vagy valószínűsíthetően tartós jogsértések miatt megkérdőjelezhető a Frontex személyzetének jelenléte, és ezeknek az (EU) 2019/1896 rendelet 46. cikkének (4) bekezdésével és a jogállásról szóló megállapodás 18. cikkével összhangban a Frontex Mauritániába való telepítésének újraértékelését vagy felfüggesztését kell eredményezniük; felhívja a Frontexet, hogy ítéljen el minden ilyen tevékenységet annak érdekében, hogy elkerülje a mauritániai biztonsági erők által elkövetett emberi jogi jogsértésekben való

bűnrészességet, és működjön együtt az illetékes hatóságokkal az állítólagos emberi jogi visszaélések gyors és pártatlan kivizsgálásának biztosítása érdekében;

o

o o

8. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az ajánlást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökségnek, alapjogi tisztviselőjének, Mauritánia kormányának, valamint az Európai Unió és az afrikai, karibi és csendes-óceáni országok csoportja közötti Cotonoui Megállapodás aláíróinak.

INDOKOLÁS

Az (EU) 2019/1896 rendelet (a továbbiakban: a rendelet) hatálybalépése jelentősen kibővítette az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) megbízását, beleértve a harmadik országokban való munkavégzés lehetőségeit is. A rendelet felhatalmazza az Ügynökséget arra, hogy a rendeletben meghatározott feladatainak ellátásához szükséges mértékben személyzetet küldjön műveleti tevékenységek végzésére olyan harmadik ország területére, amely nem rendelkezik közös határokkal valamely uniós tagállammal.

A harmadik ország területén történő végrehajtási feladatok ellátásához szükséges jogi keret létrehozásához egy úgynevezett jogállásról szóló megállapodás megkötésére van szükség. Ez egy, az EU és a harmadik ország között az EUMSZ 218. cikke alapján létrejött nemzetközi megállapodást jelent. Eljárási szempontból a Tanács megbízza az Európai Bizottságot, hogy az EU nevében tárgyalásokat folytasson egy ilyen megállapodásról, míg a Bizottság e cikk értelmében köteles az Európai Parlamentet az eljárás minden szakaszában teljes körűen és haladéktalanul tájékoztatni. Az (EU) 2019/1896 rendelet 54. cikkének (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az Európai Bizottság a COM(2021)829 közleményben meghatározott, úgynevezett „jogállásról szóló megállapodásminta” alapján fog tárgyalásokat folytatni. A tárgyalások lezárultával az Európai Parlamentet fel kell kérni, hogy szavazzon a tárgyalásokon kialakított megállapodásról, és a megállapodás hatályba lépése előtt adja hozzájárulását.

2022. július 4-én az (EU) 2022/1168 tanácsi határozat felhatalmazta a Bizottságot, hogy tárgyalásokat folytasson a Mauritániai Iszlám Köztársasággal a Frontex által Mauritánia területén végzett műveleti tevékenységekkel kapcsolatos, jogállásról szóló megállapodásról. Ezt a határozatot a tárgyalási irányelv kísérte, amelyben a Tanács kifejezte, hogy nem lát különösebb okot arra, hogy eltérjen a jogállásról szóló megállapodásmintától, ezért a Bizottságnak arra kell törekednie, hogy a tárgyalások során megőrizze annak lényegét. Ezzel egyidejűleg határozat született a Szenegáli Köztársasággal folytatott tárgyalások megkezdéséről is.

A Tanács 2023. február 9-i következtetéseiben a jogállásról szóló új és felülvizsgált megállapodásokra vonatkozó – többek között Szenegállal és Mauritániával folytatott – tárgyalások gyors lezárását sürgetve hangsúlyozta, hogy politikai támogatást nyújt a Frontex tevékenységének kihelyezésére irányuló erőfeszítésekhez. A Mauritániával potenciálisan létrejövő jogállásról szóló megállapodás a Frontexet fennállása során először bízná meg azzal, hogy végrehajtási megbízást teljesítsen egy olyan harmadik ország területén, amely nem határos valamelyik uniós tagállammal, és földrajzilag sem tartozik Európához. Ez a lépés alapvetően más következményekkel járna, mint a jelenlegi jogállásról szóló megállapodások keretében végrehajtott intézkedések.

A Frontex jogállásáról szóló megállapodások jelenlegi aláíró országainak közös törekvése, hogy rövid távon az EU részévé váljanak, ami azt jelenti, hogy folyamatban van jogi kereteiknek az uniós vívmányokkal való összehangolása – többek között az alapvető jogok tekintetében. Ráadásul mindegyikük tagja az Európa Tanácsnak, így az emberi jogok európai egyezménye is kötelezi őket. Mauritániával ellentétben ezeket az országokat olyan keretek kötik, amelyek bizonyos mértékig segítik az uniós alapjogi normák védelmét.

Tekintettel arra, hogy a Frontex jogállásáról szóló megállapodás egy Európán kívüli harmadik országgal való megkötése jelentős következményekkel jár és precedenst teremt, az Európai Parlament úgy döntött, hogy a jogállásról szóló megállapodás tárgyalási folyamata során a – meglehetősen korlátozott – hozzájárulási eljáráson kívül szélesebb körű eljárást kezdeményez. Az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság – amely a Frontex ellenőrzéséért felel – úgy határozott, hogy már a tárgyalási szakaszban elkészíti ezt a saját kezdeményezésű jelentést azzal a céllal, hogy ajánlásokat fogalmazzon meg a Bizottság számára a tárgyalási folyamatra vonatkozóan. A jogállásról szóló megállapodás külső jellegére és emberi jogi vetületére tekintettel az emberi jogi bizottság (DROI) véleményt fog készíteni a jelentésről.

Ami az eljárást illeti, az előadó két árnyékelőadói ülést hívott össze, amelyekre a legfontosabb érdekelt feleket hívták meg, hogy ismertessék az üggyel kapcsolatos álláspontjukat. Az első találkozón az Európai Bizottság – mint tárgyaló fél –, valamint két, az emberi jogok és a nemzetközi jog területén jártas kutató vett részt. A második találkozón a Frontex ügyvezető igazgatója és az alapjogi tisztviselő egy képviselője vett részt. A mauritániai hatóságokat is meghívták, de azok nem vettek részt.

Az előadó álláspontja és megállapításai

A jelentéstervezet a jogállásról szóló megállapodásminta több olyan elemét is felvázolja, amelyek esetlegesen elszámoltathatósági hiányosságokat eredményezhetnek abban az esetben, ha ennek alapján születne megállapodás Mauritániával. Az előadó úgy véli, hogy a megállapodásminta mentelmi joggal kapcsolatos rendelkezései túlságosan széleskörűek, és a büntetlenség elősegítésének jelentős kockázatát hordozzák magukban. A büntetlenséghez az is hozzájárul, hogy az állandó testület tagjai ellen nem indulhat büntetőeljárás a saját tagállamukban. Bár a jogállásról szóló megállapodásminta értelmében az ügyvezető igazgatónak lehetősége lenne arra, hogy felfüggeszse az egyes alkalmazottak mentelmi jogát, az előadó úgy véli, hogy ez az eljárás nem alkalmas a bírósági büntetőeljárás helyettesítésére, mivel ezt az eljárást – az eljárás pártatlanságának és semlegességének biztosítása érdekében – független, külső szervnek kellene lefolytatnia.

Az előadó továbbá azon a véleményen van, hogy mentelmi jogot lényegében csak a lehető legnagyobb óvatossággal és arányosan szabad nyújtani, figyelembe véve, hogy a mentelmi jog nagymértékben érinti egy ország szuverenitását, és annak lehetőségét, hogy az adott ország felelősségre vonja az egyéneket a területén elkövetett cselekményekért. Az előadó úgy véli, hogy a határigazgatási feladatok ellátása során a mentelmi jog szükségtelen és aránytalan. Az a tény, hogy a megállapodásminta értelmében a tisztviselők szolgálati fegyvert viselhetnek és erőszakot alkalmazhatnak, megerősíti a megfelelő felelősségre vonási mechanizmusok biztosításának fontosságát.

A megállapodásminta továbbá olyan parancsnoklási struktúrát irányoz elő, amelyben mauritániai tisztviselők adnának utasításokat a Frontex kiküldött munkatársainak. Ez olyan joghézagot teremt, amely bizonytalanságot okoz az Ügynökség jogi elszámoltathatóságát illetően a személyzete által a közös műveletek keretében végrehajtott intézkedések tekintetében, mivel az Ügynökség nem gyakorolna tényleges ellenőrzést a kiküldött személyzet tagjai felett. Ez különösen problematikus, mivel a mauritániai hatóságok és a Frontex eltérő jogi keretek között működnek. Az előadó úgy véli, hogy a Bizottság és a Frontex az eljárás során nem foglalkozott kellőképpen ezzel a kérdéssel.

A megállapodásminta másik hiányossága a korlátozott külső panasztételi lehetőségekkel kapcsolatos, különösen mivel a nem uniós polgároknak nincs lehetőségük arra, hogy az európai ombudsmanhoz forduljanak, valamint hogy az Európai Unió Bírósága (EUB) korlátozott joghatósággal rendelkezik a külső fellépések tekintetében. Következésképpen az Ügynökség és a Bizottság megvizsgálja, hogyan lehetne bővíteni ezeket a lehetőségeket, esetleg az Alapjogi Ügynökség (FRA) és az európai ombudsman bevonásával.

Mindezek fényében az előadó azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy a tárgyalások során komolyan foglalkozzon a fent említett hiányosságokkal, mielőtt az Európai Parlament jóváhagyását kérné a jogállásról szóló megállapodáshoz. Az előadó továbbá azt ajánlja a Bizottságnak, hogy haladéktalanul végezzen előzetes alapjogi hatásvizsgálatot, hogy ennek megállapításait is figyelembe vehesse. Ezt követően a jogállásról szóló megállapodás alapján történő tényleges együttműködés esetén a Bizottságnak független nyomon követést kell végeznie, összhangban az Európai Parlamentnek az emberi jogok védelméről és az EU külső migrációs politikájáról szóló, 2021 májusában elfogadott jelentésében foglalt ajánlásával.

A jogi hiányosságok mellett az előadó megállapította, hogy a Frontex mauritániai bevetése esetén az alapvető jogok mauritániai helyzete is aggodalomra adna okot. Törvényes menekültügyi rendszer hiányában az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR) határozza meg a menedékjogra való jogosultságot. A menedékjogra nem jogosultnak ítélt személyeket azonban a hatóságok további eljárás nélkül kitoloncolják Maliba és Szenegálba. Továbbá gyakorlati problémák állnak fenn azzal kapcsolatban, hogy az UNHCR kapcsolatba léphessen az elfogott személyekkel, ami védelemre szoruló személyek kitoloncolásának kockázatát hordozza magában. A migránsok és menekültek számos egyéb problémával is szembesülnek, amelyek az emberi jogok súlyos megsértésével és a rossz bánásmóddal kapcsolatosak, mint például a visszaküldés, az önkényes letartóztatások, a kínzás, a fogva tartás, a (nemi alapú) erőszak, a kizsákmányolás és a saría által előírt büntetések alkalmazása, amelyek az EU-ban illegálisak. A Frontex Mauritániában és a mauritániai hatóságok irányítása alatt végzett műveletei ezért jelentős kockázatot hordozhatnak arra nézve, hogy a kiküldött személyzet érintetté válik ezekben a jogsértésekben.

Az előadó azt ajánlja, hogy a Frontex alaposan fontolja meg a Parlament ajánlásait, és szorosan működjön együtt az alapjogi tisztviselővel a jelentésben feltárt kérdések kezelése és annak biztosítása érdekében, hogy a szervezet eleget tegyen az alapvető jogokkal kapcsolatos kötelezettségeinek. Az előadó továbbá nyomatékosan felkéri az Ügynökséget és az alapjogi tisztviselőt, hogy alaposan vizsgálja meg, hogy a Frontex által Mauritánia területén végzett végrehajtási megbízatás teljesíthető-e úgy, hogy a szervezet közben teljes mértékben eleget tesz az uniós jogban rögzített alapjogi kötelezettségeinek.

21.9.2023

VÉLEMÉNY A KÜLÜGYI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság részére

az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) által Mauritániában végzett műveleti tevékenységekkel kapcsolatos, jogállásról szóló megállapodásra irányuló tárgyalásokról (2023/2087(INI))

A vélemény előadója: Jan-Christoph Oetjen

JAVASLATOK

A Külügyi Bizottság felkéri az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi javaslatokat:

1. tudomásul veszi az EU és Mauritánia között folyamatban lévő tárgyalásokat egy jogállásról szóló megállapodás létrehozásáról, amely rendelkezik az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) Mauritániába történő telepítéséről; megjegyzi, hogy jogállásról szóló megállapodás csak azzal a feltétellel hozható létre, hogy az (EU) 2019/1896 rendelet¹ 73. cikkének (2) bekezdésével összhangban szigorúan betartja, többek közt a műveletek során is, az emberi jogok és a személyes adatok védelmét, a visszaküldés tilalmának elvét, az önkényes őrizetbe vétel tilalmát, valamint a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés tilalmát; kitart amellett, hogy Mauritániában egyértelmű emberi jogi záradékot és elszámoltathatósági garanciákat vezessenek be, és készüljön jelentés a Frontex által a mauritániai migrációval és menekültüggyel kapcsolatos valamennyi tevékenységével összefüggésben elkövetett emberi jogi jogsértésekről;
2. felszólít a Frontex valamennyi missziója keretében végzett Frontex-tevékenységekre vonatkozó megfelelő emberi jogi nyomkövetési mechanizmus beillesztésére a Frontex alapjogi megfigyelőinek harmadik országokba történő kiküldése, valamint a Frontex tevékenységeire vonatkozó átláthatóságra és információk megosztására vonatkozó egyértelmű kötelezettségvállalások révén;
3. felhívja a Bizottságot, hogy a Mauritániával folytatott tárgyalások lezárása előtt végezzen alapos és független értékelést a mauritániai emberi jogi helyzetről a migránsokkal és menekültekkel való bánásmód, valamint a jogállásról szóló megállapodás hatálya alá tartozó releváns területek tekintetében annak érdekében, hogy

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete (2019. november 13.) az Európai Határ- és Partvédelemről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről. HL L 295., 2019.11.14., 1. o.

teljes mértékben figyelembe vehesse a lehetséges együttműködés hatását és tárgyalhasson a szükséges biztosítékokról, és haladéktalanul tájékoztassa a Parlamentet;

4. hangsúlyozza, hogy a Frontex operatív tevékenységei egy jogállásról szóló megállapodás keretében történő elindításának teljes mértékben tiszteletben kell tartania, elő kell mozdítania és meg kell erősítenie az emberi jogokat és az uniós értékeket, többek között a személyes adatok védelme, a visszaküldés tilalmának elve, az önkényes fogva tartás tilalma, valamint a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés tilalma tekintetében; úgy véli, hogy minden jogállásról szóló megállapodásnak, amely a Frontex harmadik országokban végzett műveleteiről rendelkezik, integrálnia kell ezt a szempontot;
5. szükségesnek tartja, hogy a Frontex azon alkalmazottait, akik Mauritániában végzett tevékenységeik tekintetében mentelmi jogot élveznek, továbbra is az uniós vagy a tagállami jog alapján számoltassák el; felszólítja az ügyvezető igazgatót, hogy fogadjon el iránymutatásokat a kiküldött személyzet mentelmi jogának kötelező felfüggesztéséről, meghatározva, hogy a harmadik ország hatóságai által benyújtott kérelmeket hogyan kell kezelni, valamint hathatós szerepet biztosítva az alapjogi tisztviselő számára; úgy véli, hogy a Frontex alkalmazottainak nemcsak el kellene kerülniük a mauritániai biztonsági erők által elkövetett emberi jogi jogsértésekben való bűnrészséget, hanem aktívan el kellene ítélniük ezeket a cselekményeket; emlékeztet a Frontex emberi jogok tiszteletben tartásával és garantálásával kapcsolatos jogi felelősségére, és felszólít egy egyértelmű, gyors és hatékony mechanizmus létrehozására, amely biztosítja a Frontex személyzetének elszámoltathatóságát hazájukban;
6. kéri, hogy egyértelmű, a szakértőkkel és a civil társadalmi szervezetekkel konzultálva kidolgozott iránymutatásokat és képzést nyújtsanak a Frontex Mauritániában kiküldött személyzetének a regionális és mauritániai emberi jogi helyzetről és jogi keretről, valamint a nemzetközi emberi jogokról és humanitárius jogról és normákról;
7. felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson képzést a mauritániai hatóságoknak és a mauritániai határőröknek az emberi jogokról, valamint a mauritániai személyzetnek a kutatási és mentési műveletek, valamint a menekültügyi eljárás és a menekültügy kezelése terén fennálló jogairól és kötelezettségeiről;
8. felszólít egy független és nyilvánosan hozzáférhető, megbízható és hatékony panasztételi mechanizmus, egy a Frontex tevékenységeire vonatkozó, rendkívüli események bejelentésére szolgáló mechanizmus, valamint egy olyan mechanizmus létrehozására, amely hatékony jogorvoslatot biztosít a Frontex fellépései által érintett személyek számára; úgy véli, hogy ennek a rendkívüli események bejelentésére szolgáló mechanizmusnak garantálnia kell az anonimitást és a titoktartást a Frontex nemzetközi humanitárius jogot vagy emberi jogokat sértő tevékenységeit bejelentő egyének számára;
9. felszólítja az EU-t, hogy nyújtson további kapacitásépítési támogatást a mauritániai nemzeti emberi jogi intézményeknek és civil társadalmi emberi jogi szervezeteknek; felszólítja Mauritániát, hogy biztosítsa igazságügyi és emberi jogi intézményeinek függetlenségét;

10. felszólít egy erős, független emberi jogi nyomon követési mechanizmus beépítésére a Frontex e jogállásról szóló megállapodás keretében végzett tevékenységeire vonatkozóan, jelentős szerepet biztosítva az alapjogi tisztviselőnek annak elkerülése érdekében, hogy a Frontex tisztviselői bűnrészessé váljanak az emberi jogok megsértésében;
11. úgy véli, hogy a Frontex személyzetének Mauritániába történő kiküldésére és a mauritániai biztonsági erőkkel folytatott operatív tevékenységek végzésére csak akkor kerülhet sor, ha a migránsok és menedékkérők számára kérelmük benyújtása vagy visszatérésük teljes folyamata során biztosítani lehet az emberi jogok megfelelő védelmét;
12. sajnálja és határozottan elítéli a mauritániai határőrök és biztonsági személyzet migránsok és menedékkérők visszatoloncolásával és visszaküldésével kapcsolatos ismétlődő gyakorlatát;
13. megismétli és hangsúlyozza, hogy a Frontex nem vehet részt semmilyen visszatoloncolásokban, és nyilvánosan el kell ítélnie ezeket a megfigyelt vagy tudomására jutott gyakorlatokat;
14. úgy véli, hogy az emberi jogok tartós és súlyos megsértése esetén az EU-nak és a Frontexnek fel kell függesztenie a jogállásról szóló megállapodás keretében a mauritániai hatóságokkal együttműködésben végzett migrációs és menekültügyi tevékenységeiket, a Nemzetközi Büntetőbíróság normáinak megfelelően; egyértelmű kritériumokat sürget a jogállásról szóló megállapodás vagy olyan konkrét tevékenységek felfüggesztésére vonatkozóan, amelyek közvetlenül vagy közvetve hozzájárulnak az emberi jogok megsértéséhez;
15. hangsúlyozza, hogy az EU és tagállamai által nyújtott fejlesztési támogatást teljes átláthatósággal és parlamenti ellenőrzés mellett kell nyújtani;
16. rendkívül aggasztónak tartja Mauritánia és biztonsági erői emberi jogi eredményeit, különösen a migrációs és határellenőrzések végrehajtása során 2020 és 2023 között elkövetett jogsértéseket, beleértve az erőszak és kínzás dokumentált eseteit, az önkényes letartóztatást és fogva tartást, a migránsok csempészésével vádolt személyek hosszú ideig tartó előzetes letartóztatását, a visszaélészerű fogva tartási körülményeket, a zsarolást és a lopást, a visszaélészerű kollektív kiutasítást és a rabszolgaságra kényszerítés céljából történő emberrablást;
17. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Mauritániában nincsenek menekültügyi jogszabályok, és hogy a homoszexuális tevékenység jelenleg illegális az országban;
18. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a migránsok jogait védő és előmozdító helyi civil társadalmi szervezeteket, valamint azokat, amelyek nyomon követik a mauritániai hatóságok és a Frontex közötti együttműködést;
19. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a jelentések szerint a mauritániai biztonsági erők visszaéltek a migráció ellenőrzése céljából nyújtott uniós anyagi támogatással; felszólít a mauritániai hatóságoknak nyújtott anyagi támogatás felhasználásának átfogó nyomon követésére, valamint arra, hogy a Frontex által nyújtott finanszírozás vagy anyagi

támogatás ne járuljon hozzá Mauritániában az emberi jogok megsértéséhez;

20. kéri, hogy a jogállásról szóló megállapodásba foglalják bele a következő pontokat, mielőtt a Parlament hivatalos jóváhagyását kérnék:
- (a) a Frontex együtt fog működni és támogatni fogja a mauritániai hatóságokkal annak biztosítása érdekében, hogy a migránsokat és menedékkérőket ne lehessen túlzott ideig vagy önkényesen fogva tartani, az idegenrendészeti fogdák pedig megfeleljenek az emberi jogi normáknak;
 - (b) kihallgatásokra csak akkor kerül sor, ha azt szükségesnek tartják; a bármilyen formában elkövetett kínzás ellen jogi úton, aktívan fellépnek és szigorúan büntetik;
 - (c) a korrupció elleni biztosítékokat a Frontex irányítása és a mauritániai hatóságok határozzák meg és ennek megfelelően hajtják végre;
 - (d) a Frontex semmilyen körülmények között nem vesz részt visszatoloncolásokban és más emberi jogi jogsértésekben, és nem alkalmaz erőszakos intézkedéseket a migrációs áramlások befolyásolására;
 - (e) az uniós finanszírozás folyósítása átlátható módon történik majd, és a folyósítás előtt emberi jogi hatásvizsgálatokat, a végrehajtás során pedig szigorú nyomon követést kell végezni;
 - (f) kifejezett biztosítékokat hoznak létre annak érdekében, hogy a kiküldött tisztviselők figyelmen kívül hagyhassák a harmadik ország hatóságai által kiadott olyan utasításokat, amelyek ellentmondanak az Ügynökség emberi jogi kötelezettségeinek és/vagy uniós vagy nemzetközi jogból eredő kötelezettségeinek;
 - (g) a Frontex tevékenységeit átlátható módon dokumentálják majd;
 - (h) a megállapodás rendelkezései utalni fognak arra, hogy a mauritániai hatóságoknak a műveletek során tiszteletben kell tartaniuk az emberi jogokat, és szilárd intézkedéseket kell tartalmazniuk annak érdekében, hogy jogsértések esetén biztosítsák az elszámoltathatóságot;
21. fenntartja, hogy a fejlesztési együttműködésnek és a migráció kiváltó okainak kezelésére irányuló erőfeszítéseknek továbbra is kiemelt fontosságot kell tulajdonítani az EU és Mauritánia közötti, migrációval kapcsolatos együttműködés során;
22. felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy biztosítsanak biztonságos és legális útvonalakat a Mauritániában élő vagy azon átutazó migránsok és menekültek számára;

**INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL**

Az elfogadás dátuma	20.9.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 29 - : 5 0 : 23
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemec, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Anders Vistisen, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Vladimír Bilčík, Angel Dzhambazki, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Nikos Papandreou, Mick Wallace, Javier Zarzalejos
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Gheorghe Falcă, Dace Melbārde, Jan-Christoph Oetjen, Juan Ignacio Zoido Álvarez

A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

29	+
Renew	Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Jan-Christoph Oetjen, Hilde Vautmans
S&D	Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Nikos Papandreou, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Mounir Satouri, Jordi Solé, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

5	-
ID	Anna Bonfrisco, Thierry Mariani, Anders Vistisen
NI	Kostas Papadakis
The Left	Giorgos Georgiou

23	0
ECR	Angel Dzhambazki, Hermann Tertsch
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Gheorghe Falcă, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Dace Melbārde, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Željana Zovko
The Left	Manu Pineda, Mick Wallace

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	26.10.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 43 - : 7 0 : 1
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Magdalena Adamowicz, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Vladimír Bilčík, Malin Björk, Karolin Braunsberger-Reinhold, Saskia Bricmont, Annika Bruna, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nuno Melo, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Sara Skytvedal, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Javier Zarzalejos
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Susanna Ceccardi, Gwendoline Delbos-Corfield, Jan-Christoph Oetjen, Anne-Sophie Pelletier, Róza Thun und Hohenstein, Dragoş Tudorache
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Arba Kokalari, Andrius Kubilius, Helmut Scholz

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

43	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Vladimír Bilčík, Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Arba Kokalari, Andrius Kubilius, Jeroen Lenaers, Nuno Melo, Paulo Rangel, Sara Skytvedal, Tomas Tobé, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
S&D	Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel
Renew	Malik Azmani, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Jan-Christoph Oetjen, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Róza Thun und Hohenstein, Dragoș Tudorache
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Damien Carême, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik
The Left	Malin Björk, Cornelia Ernst, Anne-Sophie Pelletier, Helmut Scholz

7	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki
ID	Annika Bruna, Susanna Ceccardi, Patricia Chagnon, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík

1	0
PPE	Javier Zarzalejos

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás